

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE SİSTEMİ

Yaşar ÖZÜÇETİN

Gazi Üniversitesi, Kırşehir Fen-Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü , Kırşehir/TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 14.09.2004

Yayına Kabul Tarihi: 01.03.2005

ÖZET

Atatürkçülük, Türk ülkesinin yok olma tehlikesi ve geleceğinin ne olacağı problemi ile karşı karşıya kalındığı durumda ortaya çıkan cevaplar olup, Türkiye'nin bu günkü ve yarınki güncel meselelerinin çözümünde kullanılabilecek inanç sistemi, aksiyon programı ve metodudur.

Atatürkçülüğün, ilim ve gerçekliğe yönelik, ilim ve gerçekliğe dayalı oluşu, toplumun temel ihtiyaçlarına cevap veren ve cevap verecek olan bir ideoloji için kuvvet kaynağıdır. Türk inkılabı ve onu şekillendiren ilkeler bir bütün oluştururlar. Bu ilkeler, bir toplum ve devlet hayatının, uygulamaların, girişimlerin, özünü, istikametini ve metodunu belli etmektedir.

Atatürkçülüğün amacı, Türkiye Cumhuriyetini çağdaş medeniyet seviyesine ulaştırmaktır. Bu yol tek olup “ Batı Medeniyeti” yoludur. Temel unsuru ise “ilim zihniyetidir”.

Atatürk'ün prensipleri, bugün de Türk milletini, medeniyet yolunda ilerletecek olan en doğru pusuladır.

Anahtar Kelimeler: Atatürkçülük, Çağdaş Medeniyet, Bilimsellik.

THE SYSTEM OF KEMALİST THOUGHT

ABSTRACT

Kemalist Thought is an answer to find a real way/solution when the Turkish State faced to danger and also it is a belief system, an action program and a method to find a way to the daily matters.

Kemalist Thought which open to science and reality meets the basic needs of a community is also a power source to take an inspiration for a nation. The Turkish reform and its principals are complete each other. These principals form of a life of a state or a community and its future identity.

The aim of Kemalist thought is to reach and upgrade the Turkish republic to the modern level of the civilized countries. This is the “only one way” and this way is “Eastern Civilization”. The basic factor is “ Scientific and technologist thought”.

Kemalist Principals are the Compass to show the right path to the Turkish nation.

Key words: Kemalist Thought, Contemporary civilization, Scientific.

1.GİRİŞ

İnsan topluluklarının tamamında, dönem ve şartlara göre, yok olma tehlikesinden fazla üretime kadar çeşitli problemlerle karşılaşmaktadır. Topluluklar kendi devir, şart, imkân ve kabiliyetlerine göre bu problemlere çözümler aramakta ve cevaplar oluşturmaktadırlar¹.

Atatürkçülük, Türk ülkesinin yok olma tehlikesi ve geleceğinin ne olacağı problemi ile karşı karşıya kalındığı durumda ortaya çıkan cevaplardır. Atatürk olayına, yalnızca bir zirve, yaşanmış dikkati çeken bir hadise olarak bakılmamalıdır. Bir “fikrî miras” olarak Atatürkçülükten, bugün de yaşayan bir ideoloji, Türkiye’nin bugünkü ve yarınki güncel meselelerinin çözümünde kullanılabilecek bir inanç sistemi, aksiyon programı ve metodu anlaşılmalıdır². Atatürk’ün dünya politik akışı üzerindeki yeri ve değeri geçen zaman ile daha bariz bir şekilde anlaşılmaktadır.

2. Atatürkçülük Bir İdeoloji midir?

İdeolojiler, düşünce ve inanç sistemleridir. İdeolojinin bir düşünce tarzı olması ve siyasal aksiyonun programını oluşturması ile ilgili genel bir mutabakat söz konusudur. İdeolojilerde göz önünde tutulması gereken; düşüncelerin uyum içinde olması ve belli hedefleri gerçekleştirmek için kullanmasıdır³. Bu şekilde beliren ve ortaya çıkan ideolojiler, devletlerin idare edilmeleri için amaç ve yöntem olarak önem

arz ederler. İdeolojiler, uzun ve zengin düşünce faaliyetlerinden çıkar ve genellikle bazı toplumlarda inkılaplar için de kullanılırlar. İnkılaplar, gerçekleştirecekleri amaçları, benimsemiş oldukları ideolojilerden çıkarılırlar.

İdeolojilerin büyük bir kısmı, taraftarı olan bilim ve siyaset adamlarınca uygulama safhasına geçirilmeden işlenmiş ve esaslara bağlanmıştır. Bu bağlamda Atatürk, batıdaki ideolojilerin akılcı, insancıl olanlarından faydalanmış, kendisi bir sentez oluşturmuştur⁴. Ancak, bunlar bir araya getirilerek ilân edilmemiştir. Bu durumu Atatürk’ün kendisi şu şekilde ifade etmektedir:”...Kararın bütün gerek ve zorluklarını ilk gününde açıklamak ve söylemek elbette yerinde olmazdı. Uygulamayı bir takım evrelere ayırmak, olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu...”⁵.

Her ideolojik inkılapta olduğu gibi, Türk İnkılabında da inkılabın getirdiği ve dayandığı ilkeler Atatürkçülüğü oluşturmuştur. Dolayısıyla Atatürkçülüğe, bir ideoloji adını vermek doğru olur⁶. Atatürkçülüğün ilim ve gerçekliğe yönelik, ilim ve gerçekliğe dayalı oluşu, toplumun

¹ Recep Şahin, “İdeoloji ve Atatürkçülük” Yeni Forum, C.10, S.246, (1-15 Aralık 1989), (35-42), s.35.

² İsmet Giritli, “Atatürk İdeolojisi”, Atatürkçü Düşünce, Atatürk Araştırma Merkezi 1992, (67-72), s.67; Suat İlhan, “Atatürk’ün Kazandırdığı Değerler ve Atatürkçülükten Beklentilerimiz”, Atatürkçü Düşünce, Atatürk Araştırma Merkezi, 1992, (57-66), s.57.

³ Giritli, a.g.m. s.70.

⁴ Ahmet Mumcu, “Atatürkçülük İdeolojisi (Atatürkçü Düşünce Sistemi)”, Atatürkçü Düşünce, Atatürk Araştırma Merkezi 1992, (71-81), s.73,75; Ahmet Mumcu, Ergun Özbudun, Turhan Feyzioğlu, Yüksel Ülken, İ. Agah Çubukçu, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II, Yüksek Öğretim Kurulu Yay, Ankara, 1986, s.7.

⁵ Gazi Mustafa Kemal (Atatürk), Nutuk-Söylev I Cilt, TTK Basımevi, Ankara, 1981, s.21.

⁶ Mumcu. a.g.m. s.79; Suna Kili, “Atatürkçülüğe Gerçek Yaklaşımın Yöntemi”, Boğaziçi Üni. Uluslararası Atatürk Konferansı, 9-13 Kasım 1981, C.II, S.42, İstanbul, 1981, (1-9), s.1.

temel ihtiyaçlarına cevap veren ve verecek olan ideoloji için kuvvet kaynağıdır. Nitekim ideolojilerin kendi bünyeleri ve diğer sistemler karşısında tutarlılık derecesi, başarılı ve uzun ömürlü olma şansları, onların ilmîlik dereceleriyle yakından ilişkilidir.

Atatürk, ideolojisini, düşünce sistemi, eylemleri, sözleri ve yazıları ile güçlü bir şekilde kurmuştur. Zira etkileri, kalkınma teşebbüsünde bulunan Ortadoğu ve Uzakdoğu ülkelerinde görülebilmektedir⁷.

3. Atatürkçü Düşünce Sistemi Nedir?

Atatürk'ün kişiliğini, doğup yaşadığı dönemin şartları belirlemiştir. Atatürk'ün dehası bu şartlar içerisinde çalışmıştır. Mustafa Kemal'in doğduğu şehir Selanik, insanların, dillerin, dinlerin, düşüncelerin kesiştiği kaynaştığı bir şehirdir⁸. Zamanın kültür ve diplomasi dili olan Fransızcası ile Mustafa Kemal, dünya tarihini tanımakta ve ifâ ettiği görevlerde edindiği tecrübe ile ülkesinin mevcut durumunu değerlendirmekte idi.⁹ Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaşında mesleğinin en üstün temsilcilerinden biri durumuna gelmesi ile

düşüncelerinin olgunlaşması paralellik içinde olmuştur.

Atatürkçü düşünce sistemi, Mustafa Kemal'in yaşadığı ortamda, çeşitli olayları akıl yolu ile değerlendirmesi ve tarih şuuru ile yorumlamasıyla oluştu. Atatürkçülük, temelinde insanlığın asırlarca işlediği yüksek değerler olup Türk milletinin ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden çıkmış millî bir ideolojidir¹⁰. Öyle ki, bu ideoloji ile ülke parçalanmaktan kurtulmuş, millî bir devlet belirip yükselmiş, köhne toplumsal müesseseler inkılâplar aracılığıyla değişmiştir. Bunların tamamı gerçekleştirilirken Atatürk, belirli bir plan içerisinde hareket etmiş¹¹ ve taşıdığı temel fikirleri bu plan içine oturtmuştur.

Atatürkçülük, akla, bilme ve insan sevgisine dayalıdır. Bu özellik, onu işlenmeye uygun ve gelişmelere açık bir konumda tutmaktadır. Atatürkçülük, yapıcı ve yaratıcı olup, gelişen dünyaya ayak uydurmanın mecburiyetine inanmıştır¹². Atatürkçü düşünce sistemi demokratik ve pragmatiktir¹³. Atatürk, dönemin Millî Eğitim Bakanı Dr. Reşit Galip'in yönelttiği bir soruya şu cevabı veriyordu; "Ben manevi miras olarak hiçbir nas-ı katı, hiçbir donmuş, kalıplaşmış düstur bırakmıyorum. Benim manevi mirasım ilim ve akıldır. Zaman süratle dönüyor... Böyle bir dünyada asla değişmeyecek hükümler getirildiğini iddia

⁷ Evrensel Yönüyle Atatürk, TC. Genelkurmay Askerî ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Atatürk Yayınları, Genelkurmay Basımevi, 1981,s.9; Reşat Kaynar, "Atatürkçülük", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.II, (Mart 1986), S.5, (289-309), s.289; Turhan Feyzioğlu, "Millî Kurtuluş Önderi Atatürk ve Milletlerarası Etkisi" Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.III, (Kasım 1986), S.7,(13-48), s.43.

⁸ Semavi Eyice, Atatürk'ün Doğduğu Yıllarda Selanik, Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan, İst. Üni., Edebiyat Fak. s.486,487.

⁹ Neşet Çağatay, "Atatürk Devrimlerinin Araçları ve Esprisi", Belleten, C.LII, S.204, (Kasım 1988), Atatürk Özel Sayısı, TTK Basımevi, 1988,(993-1002), s.997; Emin Arat, "Atatürkçü Düşünce Sistemi Nedir?",Boğaziçi Üni. Uluslar arası Atatürk Konferansı, 9-13 Kasım 1981, İstanbul. 1981,(1-20), s.2.

¹⁰ Bkz. Salim Koca, "Türk Tarihinde İstiklâl Mücadeleleri, Atatürk'te "İstiklâli Tam" Fikrinin Tarihi Temelleri",Millî Kültür, S.42,(Ekim 1983), Kültür ve Turizm Bak. Yay.,Ankara,(7-13).

¹¹ Kili, a.g.t. s.134.

¹² İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Atatürk (Yetiştirmesi, Kişiliği, Devrimleri), Cumhuriyetin 50. Yılı Armağanı, Atatürk Üni. Basımevi, Erzurum.1973, s.54.

¹³ Yaşar Yücel, "Atatürk İlkeleri", Belleten, C.LII, S.204, (Kasım 1988), Atatürk Özel Sayısı, TTK Basımevi, 1998, (807-824), s.807;

etmek, aklın ve ilmin inkişafını inkâr etmek olur. Bundan sonra beni benimsemek isteyenler, bu temel mihver üzerinde akıl ve ilim rehberliğini kabul ederlerse manevî mirasçılarım olurlar”¹⁴.

Türk inkılabı ve onu şekillendiren ilkeler bir bütün oluştururlar. Atatürk ilkelerinden birinin diğerine oranla ağırlığı, önceliği ve önemi yoktur. Cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, lâiklik, inkılâpçılık bütün bu ilkeler her biri ve bütünüyle önemli, ağırlıklı ve gerekli ilkelerdir. Bu ilkeler, Atatürkçü dünya görüşünü karşımızda canlandırarak, bir toplum ve devlet hayatının, uygulamaların girişimlerin özünü, istikametini, metodunu belli etmektedir¹⁵.

4. Kemâlizm ve Atatürkçülük Kavramları

Atatürk’ün sağlığında ve 1930’lu yıllarda Kemalizm adı verilen Atatürkçülük ile ilgili yapılan tanımların bazıları şunlardır:

“Mustafa Kemâl’in yani Atatürk’ün Türkiye Cumhuriyetini kurtarmakta ve inkılâpları hazırlamakta benimsediği temel prensiplerin topuna birden verilen isim... Kemâlciliği, Türkiye istiklâl ve hürriyetinin bir şiarı (simgesi, alâmeti) halinde ve daha geniş bir çapta anlamak ve hiçbir siyasî partiye mal etmeyerek daima yükselmeye ve

ilerlemeye müteveccih (yönelmiş) fikir ve hareketlerin umumi adı...”¹⁶

Kemâlizm, milletin hayatından doğan realitelere istinad eden (dayanan) idaredir¹⁷.

Türkiye’de siyasî ve ideolojik bir bağımsızlık anlayışından hareketle, bilim ve aklın ağır bastığı bir toplum yaratmak ve bu yoldan Türk milletine batı medeniyeti içinde sosyal ve tarihî kişiliğini kaybetmeden hak ettiği yeri kazandırmak ülküsü, felsefî ve çabası, Türkiye’nin çağdaş medeniyet seviyesine erişmesini Atatürk’ün başlattığı inkılâpların yürütülmesine bağlayan ve şart gören yol¹⁸. Atatürk’ün düşünce ve uygulamalarından kaynaklanan; Türk Devleti’nin bağımsızlık ve bütünlüğünü, millî egemenliği, kişi özgürlüğünü, çağdaş olmayı amaçlayan; akla, bilime ve gerçeğe dayanan, evrensel ağırlıklı, geleceğe yönelik, birbiri ile uyumlu amaçlar ve uygulamalar ve ilkeler bütünü¹⁹.

Atatürk’ten çıkan ve onunla gelişen fikirler ve olaylar bütünüdür²⁰.

Türk devriminin yapıcı gücü ile dayandığı temel fikirler bir sistem haline gelerek, geleceğinde değer ifade eden ve toplum hayatımıza yön veren prensipler olmuştur. Atatürkçülük, Türkiye’nin gerçeklerinden doğmuş, sistemleştirilmiş fikirlerdir. Bir taraftan bütünü ile Millî Mücadeleyi içine almakta, diğer taraftan toplumda yapılan kökten değişiklikleri kapsamaktadır. Kısacası Atatürkçülük, Türk devriminin

¹⁴ Giritli, a.g.m. s.71;” Sistem , hayatı dondurur... önce bir medeniyete beşik olsa bile, sonunda beşeriyete mezar olur”. İsmet Bozdağ, “Atatürk’ün Fikir Kaynakları”, Milliyet 11 Kasım 1973.

¹⁵ Kili, a.g.t. s.7; Ercümen Kuran, Atatürkçülük Üzerine Denemeler, Kültür Bak. Yay. Ankara, 1981, s.10; Safa Erkün, “Atatürk’ün Ülkü ve İlkeleri Arasındaki Bütünlük ve Uyum”, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.6, (Temmuz 1990), S.18, (493-505), s.494,495.

¹⁶ İbrahim Alaaddin Gövsa, Resimli Yeni Lügat ve Ansiklopedik Sözlük, C.III. s.1420.

¹⁷ Türk Hukuk Lügatı, Ankara, 1943, s.197.

¹⁸ Meydan Larousse , C.11, (Sabah Gazetesi), İstanbul, 1992, s.149; C. 2, s.253.

¹⁹ Türkçe Sözlük, I, Türk Dil Kurumu, Ankara, 1998, s.155.

²⁰ Tarık Zafer Tunaya, Devrim Hareketleri İçinde Atatürk ve Atatürkçülük, İstanbul, 1981, s.132.

sistemleştirilmiş fikir gücü ve geleceğe bakan yönüyle ülküsüdür²¹.

Bütün bu tanımlarda ortak olan noktalar, Atatürkçülük kavramının o büyük insandan çıktığı, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmayı amaçladığı dolayısıyla “Ulusal Modernleşme İdeolojisi”ni oluşturmasıdır²².

5. Atatürkçü Düşünce Sisteminin Niteliği

Ulu Önder Mustafa Kemâl, 30 Ağustos 1925’de Kastamonu’da yaptığı konuşmada ideolojisinin amacını şu şekilde belirtmekte idi; ”Efendiler, yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılâpların amacı, Türkiye Cumhuriyeti halkını tümünden çağdaş ve bütün anlam ve biçimi ile uygar bir toplum durumuna ulaştırmaktır.”²³

Atatürkçülük, uygulamada ilkelerin dinamik. yapıcı ve yönlendirici işlevini göz önünde tutmaktadır. Daima millî inkılâp anlayışıyla, ilkeler doğrultusunda devlet ve toplum yaşamını yönlendirmeyi öngörür. Bu yöntemle çağdaş uygarlık düzeyine çıkabileceğini kabul eder²⁴.

Kamu hizmetlerini çağımızın ihtiyaçlarına uygun olarak sürekli ve aralıksız bir hale getirmek, çağdaş siyaset ve bilimin bulgularından faydalanmak Atatürkçü düşünce sisteminin asgarî ve zorunlu gereğidir. Boyutları genişleyen bağımsızlık anlayışı “tam bağımsızlıktır”. Tam bağımsız olabilmek, tam bağımsız olarak yaşayabilmek için, çağdaş olmak zorunluluğu vardır²⁵.

Mustafa Kemâl Atatürk’ün önderliğinde gerçekleşen Türk İnkılâbı bir ulusal bağımsızlık ve çağdaşlaşma hareketinin adıdır. Toplumsal bir yeniden biçimleniştir. Ulusal bağımsızlığı ve hür düşünce ile insan onurunu temel aldığı için hümanizme dayalı bir Türk rönesansıdır²⁶. Bu değişme Türkler tarafından bir modernleşme yani daha gelişmiş, daha ileri addedilen bir toplumsal düzen tipine geçiş olarak anlandırılır²⁷.

²⁵ Kili, Atatürk Devrimi, Bir Çağdaşlaşma Modeli, İstanbul, 1998, s.6,7.

²⁶ Giritli, a.g.m. s.67.

²⁷ Halil İnalçık, “ Atatürk ve Türkiye’nin Modernleşmesi” Belleten, C.LII, S.204, (Kasım 1988), Atatürk Özel Sayısı, TTK Basımevi, Ankara,1988, (985-992), s.985; Atatürk’ün düşünce sisteminde, kendi kıymet ve özellikleri içinde Türk kültüründe rönesans yaratmak temel hedef olmuştur. E.Semih Yalçın, “Türk Modernleşmesinde Atatürk”, Ulu önder Atatürk’ün Ebediyete İntikalinin 64.Yıl Dönümünde Saygıyla Anıldı, GÜ, HABER Bülteni, Kasım-Aralık 2002, S.40. s.12; E. Semih Yalçın, Ali Güler, Atatürk’ün Hayatı, Düşünceleri ve Kişiliği, Üçüncü Cilt, Berikan Basım ve Yayıncılık, Ankara, 2000, s.47; Suat İlhan, Atatürk’ün Kazandırdığı Değerler ve Atatürkçülükten Beklentilerimiz, Atatürkçü Düşünce, Atatürk Araştırma Merkezi, 1992, (57-66), s.66; Atatürk, kendisinin eksiksiz olarak anlaşılmasını, bilinmesini isterdi. Büyük adamlığın vasfı bu olduğu gibi, Atatürk’ün hedef olarak gösterdiği batılı olmanın, batılı zihniyetin de temel prensibi buydu. Faruk K. Timurtaş, “Atatürk’ü Anlamak”, Ata Yolu, (10 Kasım 27 Aralık) Özel Sayısı, Ankara, 1968, s.13; Aydın Taneri, Atatürk İlkelerini Yorum Metodu,

²¹ Hamza Eroğlu, Atatürkçülük, Ankara ,1981, s.7.

²² Atatürk, bir ferd-i millet olarak girdiği millî mücadelenin en karanlık günlerinden 1938’de hayata gözlerini kapadığı zamana kadar “medenileşmek”, “medenî milletler camiasına girmek”, “muasır medeniyeti iktisap ile onun seviyesinin üstüne çıkmak”, “asrileşmek” ve garplılaşmak”, üzerinde ısrarla durmuştur; Abdurrahman Çaycı, “Atatürk’ün Uygarlık Anlayışı”, Belleten,C.LII, S.204,(Kasım 1988), Atatürk Özel Sayısı,TTK Basımevi, (1105-1117), s.1105; Giritli, “ Kemalizm ve Modernleşme”, Boğaziçi Üni. Uluslar arası Atatürk Konferansı Tebliğleri, 10-11 Kasım 1980, C.I, 1981, (93-105), s.105.

²³ Herbert Melzig, Atatürk’ün Başlıca Nutukları (1920-1938), Ülkü Matbaası, İstanbul, 1942, s.93.

²⁴ Kili, a.g.t. s.140.

6. Sonuç

Atatürk'ün düşüncesi ve atılımı, kendi sınırları içinde kalmayan, düşünce ve uygulamaları, diğer konu ve olaylar üzerinde etki alanı yaratan bir önderle ve onun öncülük ettiği olaylar dizisi, evrensel düşünceler bütünü ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Atatürk'ün kazandırdığı değerlerin ve Atatürkçülükten beklentilerimizin dayanağı olan temel unsurlar, Atatürk'ün "Benim manevî mirasçılarım" dediği akıl ve bilimdir.

Atatürkçülüğün amacı, Türkiye Cumhuriyetini çağdaş medeniyet seviyesine ulaştırmaktır. Bu yol tek olup Batı medeniyeti yoludur. Temel unsuru ise "ilim zihniyeti"dir.

Kişi ve millet olarak gelecek ihtiyaçlara cevap verebilecek yeni kadrolar, Atatürkçülüğün hür, akla ve bilgi temeline dayalı ilkelerin oluşturacağı sağlam bir kültür çerçevesinde yetişebilir. Atatürk'le sahip olduğumuz değerler, bağımsız millî devlet, millî hakimiyet, lâik zihniyettir. Bunların korunması, geliştirilmesi, her devirde çağdaş olabilme amacı, varlığımızın asla ihmal edilmez esaslarıdır. Büyük Ata'nın ana prensipleri, bugün de, gelecekte de Türk milletini, medeniyet yolunda ilerletecek olan en doğru pusuladır.

Ankara Üni. Basımevi, Ankara, 1982, s.23; Erkün, a.g.m. s.497.

Çaycı, a.g.m. s.1116; İsmet Bozdağ, Atatürk'ün Evrensel Boyutları, TC. Kültür Bak. Millî Kütüphane Başkanlığı Basımevi, Ankara, 1996, s.156; Ercümen Kuran, a.g.e. s.12.

7. Kaynaklar

- Arat, E., 1981, Atatürkçü Düşünce Sistemi Nedir? Boğaziçi Üni. Uluslar arası Atatürk Konferansı, 9-13 Kasım 1981, İstanbul. 1-20).
- Baltacıoğlu, İ. H. 1973, Atatürk (Yetiştmesi, Kişiliği, Devrimleri), Cumhuriyetin 50. Yıl Armağanı, Erzurum; Atatürk Üni. Basımevi.
- Bozdağ, İ., 11 Kasım 1973, Atatürk'ün Fikir Kaynakları, Milliyet
-, 1996, Atatürk'ün Evrensel Boyutları, Ankara; TC. Kültür Bak. Millî Kütüphane Başkanlığı Basımevi.
- Çağatay, N., 8 Kasım 1988, Atatürk Devrimlerinin Araçları ve Esprisi, Belleten, C.LII, S.204, Atatürk Özel Sayısı, TTK Basımevi, (993-1002).
- Çaycı, A., Kasım 1988, Atatürk'ün Uygarlık Anlayışı, Belleten, C.LII, S.204, Atatürk Özel Sayısı, TTK Basımevi, (1105-1117).
- Erkün, S., Temmuz 1990, Atatürk'ün Ülkü ve İlkeleri Arasındaki Bütünlük ve Uyum, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.6, S.18, (493-505).
- Eroğlu, H., 1981, Atatürkçülük, Ankara.
- Eyice, S., Atatürk'ün Doğduğu Yıllarda Selanik, Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan, İstanbul; İst. Üni., Edebiyat Fak.
- Feyzioğlu, T., Kasım 1986, Millî Kurtuluş Önderi Atatürk ve Milletlerarası Etkisi Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.III, S.7, (13-48).
- Giritli, İ., 1981, Kemalizm ve Modernleşme, Boğaziçi Üni. Uluslar arası Atatürk Konferansı Tebliğleri, 10-11 Kasım 1980, C.I, (93-105).

-, 1992, Atatürk İdeolojisi, Atatürkçü Düşünce, Atatürk Araştırma Merkezi (67-72).
- İlhan, S., 1992, Atatürk'ün Kazandırdığı Değerler ve Atatürkçülükten Beklentilerimiz, Atatürkçü Düşünce, Atatürk Araştırma Merkezi, (57-66).
- İnalçık, H., 1988, Atatürk ve Türkiye'nin Modernleşmesi, Belleten, C.LII, S.204, (Kasım 1988), Atatürk Özel Sayısı, TTK Basımevi, Ankara. (985-992).
- Kaynar R., Mart 1986, Atatürkçülük, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.II, S.5, (289-309).
- Kili, S., 1981, Atatürkçülüğe Gerçek Yaklaşımın Yöntemi. Boğaziçi Üni. Uluslararası Atatürk Konferansı, 9-13 Kasım 1981, C.II, S.42, İstanbul, (1-9).
-, 1998, Atatürk Devrimi, Bir Çağdaşlaşma Modeli, İstanbul
- Koca, S., Ekim 1983, Türk Tarihinde İstiklâl Mücadeleleri, Atatürk'te İstiklâli Tam Fikrinin Tarihî Temelleri, Millî Kültür, S.42. Kültür ve Turizm Bak. Yay., Ankara, (7-13).
- Kuran, E., 1981, Atatürkçülük Üzerine Denemeler, Ankara; Kültür Bak. Yay.
- Meydan Larousse, 1992, C.11, 2, (Sabah Gazetesi), İstanbul.
- Mumcu, A., 1992, Atatürkçülük İdeolojisi (Atatürkçü Düşünce Sistemi), Atatürkçü Düşünce, Atatürk Araştırma Merkezi (71-81).
- Mumcu, A., Özbudun, E., Feyzioğlu, T., Ülken, Y., Çubukçu, İ. A., 1986, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II, Ankara; Yüksek Öğretim Kurulu Yay.
- Gazi Mustafa Kemal (Atatürk), Nutuk-Söylev I, 1981, Ankara; TTK Basımevi.
- Şahin,R., 1989, İdeoloji ve Atatürkçülük Yeni Forum, C.10, S.246, (35-42).
- TC. Genelkurmay Askerî ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 1981, Evrensel Yönüyle Atatürk, Atatürk Yayınları, Genelkurmay Basımevi.
- Taneri, A., 1982, Atatürk İlkelerini Yorum Metodu, Ankara; Ankara Üni. Basımevi.
- Timurtaş, K.F., 1968, Atatürk'ü Anlamak, Ata Yolu, (10 Kasım 27 Aralık) Özel Sayısı, Ankara.
- Tunaya, T. Z., 1981, Devrim Hareketleri İçinde Atatürk ve Atatürkçülük, İstanbul.
- Türkçe Sözlük, I, 1998, Türk Dil Kurumu, Ankara.
- Yalçın, E. S. Güler A., 2000, Atatürk, Hayatı, Düşünceleri, ve Kişiliği, Üçüncü Cilt, Ankara; Berikan Elektronik Basım Yayım.
- Yalçın, E.S., Kasım-Aralık 2002, Türk Modernleşmesinde Atatürk, GÜ. HABER Bülteni, S.40, s.12.
- Yücel, Y., Kasım 1998, Atatürk İlkeleri, Belleten, C.LII, S.204, Atatürk Özel Sayısı, TTK Basımevi, (807-824).